

# **Akční plán 2021-2023 Strategie sociálního začleňování 2021-2030**

**MPSV**

**2021**

# Obsah

Shrnutí základních dat o ČR.....	3
1 Úvod .....	6
2 Uplatňování základních principů .....	7
2.1 Garance rovných příležitostí.....	7
2.2 Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni .....	8
2.3 Posilování sociální soudržnosti.....	9
2.4 Mainstreaming sociálního začleňování .....	12
3 Sociální práce jako základní nástroj sociálního začleňování .....	14
4 Oblasti podporující sociální začleňování .....	18
4.1 Prevence zadlužování a pomoc s problémem předlužení.....	18
4.2 Zaměstnání a jeho udržení .....	20
4.3 Sociální služby.....	24
4.4 Podpora rodiny.....	26
4.5 Přístup ke vzdělání.....	32
4.6 Přístup k bydlení.....	36
4.7 Přístup ke zdravotní péči .....	38
4.8 Zajištění důstojných životních podmínek .....	41
4.9 Zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku.....	42
4.10 Prevence a ochrana před návykovými látkami a závislostním chováním .....	44
5 Realizace a monitorování Strategie sociálního začleňování 2021-2030 .....	45
Seznam zkratk.....	46

## Shrnutí základních dat o ČR

**Česká republika patří v dlouhodobém horizontu mezi státy EU s nejnižší mírou příjmové chudoby.** Podíl osob ohrožených příjmovou chudobou se dlouhodobě pohybuje na úrovni 9-10 %.

**Počet osob ohrožených příjmovou chudobou, jejichž příjem nedosáhl v ČR hranici příjmové chudoby** (143,6 tis. Kč v roce 2018 na spotřební jednotku, tj. 11 963 Kč za měsíc) činil **996 tis.** Z uvedeného počtu bylo 218,8 tis. dětí do 17 let, 495,1 tis. osob ve věku 18-64 let a 282,4 tis. osob nad 65 let. **Míra chudoby** (z celkového počtu osob příslušné věkové kategorie) **dosáhla u dětí do 17 let 11,0 %**, u osob ve věku 18-64 let 7,7 % (ve věkové skupině 18-24 let 10,3 %) a **u osob ve věku nad 65 let 14,2 %**. Žen bylo ohroženo příjmovou chudobou 11,3 %, zatímco mužů 7,8 %. Zmíněné informace pocházejí ze zdroje statistických údajů EU-SILC.<sup>1</sup>

**Mezinárodně srovnatelný souhrnný indikátor „Míra ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením“** (dle dat EU-SILC) vyjadřuje podíl osob ohrožených příjmovou chudobou (s disponibilním příjmem pod hranicí chudoby) nebo materiální deprivací nebo žijí v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou z celkové populace. **Jeho hodnota v ČR patří dlouhodobě mezi nejnižší v rámci zemí EU 28.**

**Dle údajů ze šetření Životní podmínky (EU-SILC) je nejohroženější skupina populace o velikosti cca 73,8 tis.** (0,7 % populace) je tvořena zejména dlouhodobě nezaměstnanými osobami, osobami žijící v rodinách sólo rodičů a v rodinách se třemi a více dětmi.

**Téměř ve všech věkových kategoriích jsou dlouhodobě ohroženy příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením ve větší míře ženy** (14,3 %) než muži (10,0 %), což je mimo jiné i důsledek 18,9 % **gender pay gapu** (tzn. hodinový průměrný výdělek mužů a žen – tzv. nerovné odměňování mužů a žen), který je **v ČR druhý nejvyšší v EU**, dále děti (20 tis. nezletilých dětí vyrůstá v závažné bytové nouzi<sup>2</sup>) a senioři (především osaměle žijící seniorky), u nichž míra ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením dosahuje 28,3 %.

**Zpráva o České republice 2019<sup>3</sup>** (dále jen „Zpráva o ČR“) **odhaduje, že při zohlednění exekučních a insolvenčních srážek by podíl osob pod hranicí chudoby vzrostl o zhruba 4 procentní body<sup>4</sup>** (300 000 dospělých osob). Ani zaměstnání ani rostoucí platy situaci neřeší, neboť dlužníci platí především úroky, sankce a náklady na vymáhání, často bez perspektivy, že své dluhy budou kdy schopni splatit. To se negativně projevuje zejména v oblastech bydlení, legálního zaměstnání, kriminality, zdraví a vzdělávání. Problém předlužení komplikují i vysoké náklady na vymáhání, zejména v případě, kdy dlužníci nemají žádný majetek.

<sup>1</sup> Výběrové šetření EU-SILC (European Union – Statistics on Income and Living Conditions) provádí Český statistický úřad od roku 2005 pod názvem Životní podmínky.

<sup>2</sup> PLATFORMA PRO SOCIÁLNÍ BYDLENÍ, LUMOS. *Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2018* [online]. 2019 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: <https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2019/04/Zpr%C3%A1va-o-vylou%C4%8Den%C3%AD-z-bydlen%C3%AD-za-rok-2018.pdf> (dále jen „Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2018“)

<sup>3</sup> EVROPSKÁ KOMISE. *PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE. Zpráva o České republice 2019 Průvodní dokument k SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ, EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANCE A EUROSUPINĚ* [online]. 2019 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=SWD:2019:1002:REV1> (dále uváděno jako „Zpráva o České republice 2019“).

<sup>4</sup> Zpráva o České republice 2019, s. 29

**Jednou z nejvíce ohrožených skupin z hlediska chudoby a sociálního vyloučení jsou Romové.** Jak uvádí šetření Agentury EU pro základní práva, až 58 % Romů v ČR bylo v roce 2016 ohroženo příjmovou chudobou. Ve srovnání s mírou příjmové chudoby obecné populace za rok 2016 (9,7 %) byli Romové vystaveni riziku chudoby šestkrát častěji.<sup>5</sup> Nejvyšší podíl Romů ohrožených chudobou byl v oblastech, ve kterých dle respondentů bydleli residenti, z nichž byli „všichni“ nebo „většina“ romského původu.<sup>6</sup> Toto zjištění potvrzuje situaci v sociálně vyloučených lokalitách, které z přibližně 80 % tvoří Romové.

**Oproti ostatním členským státům EU v ČR stabilně roste počet žáků, kteří vzdělání ukončují předčasně,**<sup>7</sup> což významně přispívá k reprodukci chudoby a sociálního vyloučení i negativním dopadům na veřejné rozpočty. **Nejvíce jsou tak příjmovou chudobou ohroženy domácnosti, u nichž osoba v čele (příp. její partner) nedosáhla úplného středního vzdělání.**<sup>8</sup> **Výrazně nižší úroveň dosaženého vzdělání vykazují Romové ve srovnání se zbytkem populace.** Jak konstatuje Zpráva o ČR, „míra předčasných odchodů ze vzdělávání je pod průměrem EU, avšak od roku 2010 dále roste. V roce 2017 dosahovala 6,7 %, a převyšuje tedy vnitrostátní cíl pro rok 2020 ve výši 5,5 %.

Další ohroženou skupinou, které by měla být v rámci politiky sociálního začleňování věnována specifická pozornost, jsou **nezletilé děti**, obzvláště jedná-li se o skupiny dětí ohrožených ve smyslu § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“). **Výsledky provedených výzkumných studií poukázaly na přímou souvislost mezi mírou sociálního vyloučení a chudoby rodin a mírou ohrožení dětí v ČR.** Tato spojitost se projevuje i geograficky, kdy je míra ohrožení dětí nerovnoměrně rozložena i na území ČR. Místa s vysokou mírou ohrožení dětí se překrývají s místy, kde je vyšší počet sociálně vyloučených lokalit.<sup>9</sup>

**Narůstá také počet rodin sólo rodičů se závislými dětmi**, mezi nimiž tvoří rodiny s jedním dítětem 70 %, tedy podstatně větší podíl než v rodinách s oběma rodiči.<sup>10</sup> Podle statistik vyrůstá přibližně 404 tis. dětí v rodinách sólo rodičů.<sup>11</sup> V roce 2013 v domácnosti rodin sólo rodičů žilo více než 13 % dětí do 15 let. Dle studie ČSÚ z roku 2015 je **každá sedmá domácnost s dětmi vedena pouze jedním z rodičů.** Jedná se až o 165 tis. domácností s tím, že 90 % těchto domácností živí žena – samoživitelka.<sup>12</sup> V roce 2018 bylo celkem 30,1 % rodin sólo rodičů ohroženo chudobou, oproti 8,5 % rodin se dvěma dospělými a jedním

<sup>5</sup> Výzkum má jinou metodiku než údaje EU-SILC, je však zmiňován pro základní orientaci v problematice.

<sup>6</sup> AGENTURA EVROPSKÉ UNIE PRO ZÁKLADNÍ PRÁVA (FRA). *Druhé šetření o menšinách a diskriminaci v Evropské unii. Romové – vybrané výsledky* [online]. Agentura Evropské unie pro základní práva, 2016 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: [https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra\\_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings\\_cs.pdf](https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_cs.pdf), s. 14–15

<sup>7</sup> MATOUŠEK, Roman. *Finanční dopady předčasných odchodů ze vzdělávání pro stát a jednotlivce* [online]. Odbor pro sociální začleňování (Agentura) Úřadu vlády ČR, 2018 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: [https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/financni\\_dopady\\_predcasnych\\_odchodu-pdf/](https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/financni_dopady_predcasnych_odchodu-pdf/)

<sup>8</sup> SIROVÁTKA, Tomáš, ŠIMÍKOVÁ, Ivana, JAHODA, Robert, GODAROVÁ, Jana. *Chudoba, materiální deprivace a sociální vyloučení v České republice s důrazem na děti a domácnosti vychovávající děti* [online]. VÚPSV, v.v.i., Praha, 2015 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: [http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz\\_390.pdf](http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_390.pdf)

<sup>9</sup> SocioFactor s.r.o. pro Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Sociodemografická analýza – Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR* [online]. SocioFactor s.r.o., 2013 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: [https://www.mpsv.cz/files/clanky/15675/SOCDEM\\_ANALYZA\\_OHROZENE\\_DETI.pdf](https://www.mpsv.cz/files/clanky/15675/SOCDEM_ANALYZA_OHROZENE_DETI.pdf)

a dále *Návrh optimalizace řízení systému ochrany práv dětí a péče o ohrožené děti* [online]. 2015 [cit. 2019-09-02]. Dostupné

z: [https://www.mpsv.cz/files/clanky/21721/optimalizace\\_rizeni.pdf](https://www.mpsv.cz/files/clanky/21721/optimalizace_rizeni.pdf)

<sup>10</sup> ČSÚ. *Demografická příručka – 2014*. [online]. ČSÚ, 2014 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka-2014>

<sup>11</sup> ČSÚ. *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. ČSÚ, 2011 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/czso/24000-13-n\\_2013-030102](https://www.czso.cz/csu/czso/24000-13-n_2013-030102)

<sup>12</sup> ČSÚ. *Samoživitelky: Jak žijí a za co utrácejí u nás a v Evropě?* 2015 [online]. ČSÚ, 2015 [cit. 3. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/26828110/csav022715.pdf/05b02590-6371-4a9b-a49b-eab44bea757f?version=1.0>

dítětem a 5,8 % rodin se dvěma dospělými a dvěma dětmi. Nejdůležitějším zdrojem příjmů pro rodiny sólo rodičů jsou pracovní příjmy (63,8 %), následují sociální příjmy (15,4 %) a výživné (14,6 %), které pobírá přibližně 70 % samoživitelů.<sup>13</sup> S tím souvisí i časté neplacení výživného na dítě. Zanedbání povinné výživy je podle policejních statistik jedním z nejčastějších trestných činů v ČR.<sup>14</sup>

Zohlednit je třeba i skutečnost, že počet migrantů na území ČR již těsně převyšuje průměr migrantů v EU a dosahuje 5,8 %<sup>15</sup>. Migranti v ČR jsou značně heterogenní skupina s různými charakteristikami. Zejména je třeba vzít v úvahu, že rostoucí počty migrantů čelí odvrácené straně flexibilizace trhu práce, kterou je nejisté postavení na trhu práce, náročná a špatně placená práce, nemožné nebo obtížné dosahování na systém sociální a další podpory<sup>16</sup>. Mezi migranty pak lze nalézt řadu vysoce zranitelných skupin, jako jsou migrantky seniorky, pracovnice v domácnostech nebo osoby v komplikovaném pobytovém postavení<sup>17</sup>. Specifickým fenoménem jsou pak malé často rodinné podniky migrantů, které jsou někdy závislé na neplacené práci členů rodiny. Podle zprávy OECD<sup>18</sup> patří žáci s migrační zkušeností ke skupinám ohroženým zejména dosahováním horších výsledků ve vzdělávání a také předčasným ukončením vzdělávací dráhy. Narůstá také počet migrantů, kteří brzy odcházejí ze školského vzdělávacího systému nebo z něj úplně vypadávají<sup>19</sup>.

---

<sup>13</sup> DUDOVÁ, Radka. *Postavení sólo rodičů v ČR*. Praha, 2016 [online]. Alternativa 50+, Praha, 2016 [cit. 3. 12. 2019]. ISBN 978-80-88155-00-3. Dostupné z:

[http://alternativaplus.cz/wp-content/uploads/2016/01/Postaveni\\_solo\\_rodicu\\_vCR\\_eVerze.pdf](http://alternativaplus.cz/wp-content/uploads/2016/01/Postaveni_solo_rodicu_vCR_eVerze.pdf); KUCHAROVÁ a kol. *Zpráva*

*o rodině*, VÚPSV, v. v. i., Praha, 2017.

<sup>14</sup> *Statistické přehledy kriminality za rok 2018*. [online] Policie ČR, 2019 [cit. 21. 5. 2019]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>

<sup>15</sup> ČSÚ - R02 *Počet cizinců v ČR - předběžné čtvrtletní údaje; 2004/06 - 2020/09*. ČSÚ, 2020 [cit. 1. 1. 2021]. Dostupné na:

[https://www.czso.cz/documents/11292/27320905/c01R02\\_202009.pdf/2a01b0a9-b2db-4b1b-8fbd-042a60d73500?version=1.0](https://www.czso.cz/documents/11292/27320905/c01R02_202009.pdf/2a01b0a9-b2db-4b1b-8fbd-042a60d73500?version=1.0)

<sup>16</sup> SCHIERUP C. et al. 2015. *Social exclusion: Migration and social vulnerability*. Doi:10.4324/9781315764979

<sup>17</sup> HRADEČNÁ P., JELÍNKOVÁ, M. et al. *Ženy na vedlejší koleji(?): gender, migrace a stárnutí*. SIMI 2018.

<sup>18</sup> OECD - *No More Failures, Ten Steps to Equity in Education*. OECD, 2007 [cit. 1. 1. 2021]. Dostupné na:

<https://www.oecd.org/education/school/45179151.pdf>

<sup>19</sup> TITĚROVÁ, K., ŠIMÁČEK M. *Strategické cíle pro rozvoj jazykové přípravy pro roky 2018—2020*. META, o.p.s, 2018 [cit. 1. 1. 2021]. Dostupné na: [https://meta-ops.eu/wp-content/uploads/2019/12/meta-strategicke-cile\\_2018-2020.pdf](https://meta-ops.eu/wp-content/uploads/2019/12/meta-strategicke-cile_2018-2020.pdf)

# 1 Úvod

Akční plán 2021–2023 (dále jen „Akční plán“) vychází ze Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (dále jen „Strategie“). V průběhu plnění celé Strategie je na období tří let sestaven Akční plán jako nástroj strategického řízení, který obsahuje soubor opatření, jejichž realizace povede k naplnění cílů Strategie. **Akční plán shrnuje nejdůležitější problémy, kterým Česká republika čelí v oblasti sociálního vyloučení, a zároveň zveřejňuje cíle, popisy úkolů, indikátory splnění atd. Opatření, která jsou v tomto akčním plánu navržena, vycházejí zejména z požadavků jednotlivých resortů a Komise pro sociální začleňování.**

**Cílem je zajistit problémům sociálního vyloučení náležitou pozornost a přispět k jejich řešení.** Politiku sociálního začleňování promítá do ostatních relevantních oblastí, jako jsou zaměstnanost, sociální ochrana, zdravotní péče, přístup ke vzdělání, bydlení, prevence sociálně negativních jevů, prevence zadlužování a pomoc s problémem předlužení aj. **Akční plán stanovuje rámec, v němž se bude nadále politika boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení pohybovat ve stanovených letech.**

Cíle k jednotlivým kapitolám ve Strategii, ze kterých je vytvořen Akční plán, jsou doplněny krátkým textem, shrnutím nejdůležitějších oblastí, ve které by se do budoucna mělo směřovat ke změně. Je třeba uvést, že **všechny kapitoly jsou považovány za rovné** a jejich řazení je dáno analogickým řazením Strategie sociálního začleňování 2014–2020, tedy předcházejícího dokumentu. Neznamena to však, že by cíle vzhledem k různému počtu měly jinou důležitost, jsou pouze rozvrženy do jedné až tří tematických oblastí. Cíle budou se stejnou důležitostí a vahou dále rozpracovány dle následujícího schématu: V Akčním plánu 2021–2023 jsou cíle konkretizovány na jednotlivá opatření. Současně jsou jasně nastaveny indikátory plnění jednotlivých opatření, a to za použití SMART metody (konkrétní, měřitelné, realistické, časově ohraničené a hodnotitelné). Dále je určen termín dokončení, financování a gestoři, kteří zodpovídají za indikátory splnění.

Akční plán i Strategie je plně v souladu s prosazovaným přístupem na evropské úrovni, co se týče nediskriminace, deinstitucionalizace sociálních služeb<sup>20</sup> a sociálního začleňování ve smyslu toho, že nikdo nesmí zůstat opomenut. Zejména jde o plnění stanovených zásad v Evropském pilíři sociálních práv, pokud jde o rovné příležitosti, sociální inkluzi osob se zdravotním postižením, vyloučení z bydlení, či přístup ke zdravotní péči a přístup k základním službám. Veškerá opatření jsou v souladu s uplatňováním principu rovného zacházení podle Směrnice 2000/43/EC o implementování rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasový a etnický původ a Směrnice 2006/54/EC o implementaci principu rovných příležitostí a rovného zacházení mezi muži a ženami. Antidiskriminační přístup zcela koresponduje s Listinou základních práv EU.

---

<sup>20</sup> Např. Závěry Rady z prosince 2017 ke zlepšení komunitní podpory a péče pro nezávislé žití.

## 2 Uplatňování základních principů

### 2.1 Garance rovných příležitostí

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 2.1.a: Zajistit rovný přístup osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených a osob s různým typem znevýhodnění ke společenským zdrojům.</b>
<b>Popis úkolu</b>	<b>Zvýšit občanskou informovanost osob sociálně vyloučených</b> nebo sociálním vyloučením ohrožených z hlediska základních kompetencí a právního povědomí, podporovat aktivní dobrovolnictví v této oblasti. Zvýšit informovanost veřejnosti o problematice sociálního vyloučení. <b>Podpořit snižování nerovností osob s různým typem znevýhodnění ve společnosti</b> , např. osob se zdravotním postižením, migrantů, menšin (včetně marginalizovaných skupin jako jsou Romové). <b>Snižovat bariérovost veřejného prostoru – z hlediska fyzických, orientačních a komunikačních bariér, i z hlediska stereotypizace některých skupin či osob</b> (např. seniorů, Romů, osob se zdravotním postižením, rodin s dětmi). <b>Podpořit genderovou rovnost</b> především v oblasti <b>trhu práce, rovného odměňování, domácího a genderově podmíněného násilí</b> žen a mužů v rodinné a sociální politice. <b>Zvýšit informovanost pracovníků veřejné správy na všech úrovních a samosprávy o negativních důsledcích nezajištění rovného přístupu</b> osob sociálně vyloučených nebo osob ohrožených sociálním vyloučením a dopadu přímé či nepřímé diskriminace.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"><li><b>Zajištění provazby nástrojů APZ</b> (např. VPP a SÚPM) tak, aby podle konceptu dostupného zaměstnávání efektivně podporovaly začlenění na volný pracovní trh osoby s různým typem znevýhodnění (zejm. osoby se zdravotním postižením, migranti, menšiny, lidé ve věkové kategorii 50+), obtížně umístitelné na trhu práce.</li><li><b>Tři setkání (workshopy)</b>, které zajistí ÚP ČR pro zaměstnavatele – edukace o odpovědném náboru (dostupné zaměstnávání a zřizování SÚPM – přenos příkladů dobré praxe).</li><li>Zajištění nabídky vzdělávacích akcí (workshopy/semináře) pro pracovníky veřejné správy o dopadech nerovného přístupu a stereotypizaci osob sociálně vyloučených na zaměstnanost.</li><li><b>Zvýšení počtu institucí/služeb snižujících bariéry a dopady sociálního vyloučení o 5 %</b> v rámci ČR.</li><li>Realizace každoročních edukativních aktivit pro zaměstnance ÚP ČR, kteří realizují zprostředkování volných pracovních míst a nabídky rekvalifikací ve smyslu genderové rovnosti.</li></ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MMR – OSZ (Agentura) (3., 4.), ÚP ČR (1., 2., 4., 5.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Krajské úřady, obecní úřady, obce, kraje, NNO, MŠMT, MV, MK
<b>Termín dokončení</b>	12/2023, plnění průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. indikátor může být financován částečně z ESF.

## 2.2 Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni

Číslo a název úkolu	Cíl 2.2.a: Vytvořit funkční systémy sociálního začleňování na lokálních a regionálních úrovních v územích s největší koncentrací sociálně vyloučených lokalit a sociálním vyloučením ohrožených osob.
Popis úkolu	Aktivně propojovat užší spolupráci samosprávných orgánů krajů a obcí s orgány státní správy na všech úrovních. Klást důraz na regionální hledisko se zaměřením na oblasti s vyšší koncentrací osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených. Navázat na dosavadní systém metodického vedení, vzdělávání a koordinace obcí a krajů v oblasti sociálního začleňování a dále jej rozvíjet. Podpořit rozvoj komunitního života a posilovat přístup zdola (tzv. bottom-up přístup, míněno vycházející převážně z občanské společnosti), zaměřit se na oblast dobrovolnictví a možnost zapojení dobrovolníků v oblasti sociální integrace. Zvyšovat občanské a advokační kompetence sociálně vyloučených osob nebo osob, kterým sociální vyloučení hrozí. Využít potenciál husté sítě veřejných knihoven jakožto důležitých aktérů lokálního komunitního života a neformálního, informálního a komunitního učení (finanční, občanská či informační gramotnost).
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Realizace min. 12 setkání Platformy pro komunitní práci na celonárodní i regionální úrovni RCZ, RCS a RCV (realizátoři a aktéři komunitní práce: obce, kraje, NNO, poskytovatelé sociálních služeb, zástupci mobilizovaných komunit obyvatel SVL, univerzity/VOŠ/VŠ, knihovny) pro území s nejvyšší koncentrací sociálního vyloučení (zejm. Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský, Liberecký, Jihomoravský a Olomoucký kraj).</li> <li>2. Realizace metodických setkání s krajskými metodiky sociální práce na téma rozvoje komunitní práce a sociální práce za účasti zástupců MPSV a MMR – Odborem pro sociální začleňování (Agentury).</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.), MMR – OSZ (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, MAS, VŠ, poskytovatelé sociálních služeb, sociální práce v přenesené působnosti
Termín dokončení	2023/plnění průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.



## 2.3 Posilování sociální soudržnosti

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 2.3.a: Snižovat sociální napětí s důrazem na subjektivní dimenzi – zejména v regionech s narušenou vnitřní integritou území s dlouhodobými vážnými socioekonomickými problémy</b>
<b>Popis úkolu</b>	<b>Podporovat preventivní sociální služby a terénní sociální služby, sociální práci v přirozeném prostředí klientů v sociálně vyloučených lokalitách, ale i lokalitách, kde se pro obchod s chudobou zvyšuje počet osob ohrožených sociálním vyloučením. Poskytovat podporu místní samosprávě tak, aby byla příkladem snižování sociálního napětí. V relevantních politikách sociálního začleňování zohledňovat aspekty subjektivní spokojenosti s kvalitou života, i s ohledem na kontext územních dimenzí sociálních nerovností. V relevantních politikách zohledňovat procesy sociální reprodukce diskurzivních nerovností nebo předsudečných postojů.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Navýšení alokace finančních prostředků určených pro služby sociální prevence</b> (zvláště terénní sociální služby) a odborné sociální poradenství z ESF a v souvislosti s tím nárůst kapacit těchto služeb.</li> <li>2. Zajištění <b>finančních prostředků sociální práce v přenesené působnosti obecních úřadů</b> a sociální práce poskytované v přirozeném prostředí klientů.</li> <li>3. Realizace každoročních tematických setkání za účelem propojování jednotlivých aktérů snižování sociálního napětí na úrovni krajských úřadů prostřednictvím metodického vedení sociální práce ve veřejné správě.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. – 3.), MMR – OSZ (Agentura) (3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MV, krajské úřady, kraje.
<b>Termín dokončení</b>	2023/plnění průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. indikátor bude financován z ESF.

Číslo a název úkolu	<b>Cíl 2.3.b: Prostřednictvím koncepčního přístupu k sociálnímu vyloučení účinně snížit rizika, která pro společenskou soudržnost představuje sociální vyloučení, a to na celostátní i lokální a regionální úrovni. Prostřednictvím vertikální a horizontální koordinace zastřešit prevenci a řešení sociálního vyloučení.</b>
Popis úkolu	<p><b>Vytvořit funkční systém účinné prevence a oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení.</b> Koncepční přístup je založen na <b>uplatňování výsledků systematického studia jevů a procesů sociálního vyloučení</b> a jejich podoby v kontextu prostorové, sociální a ekonomické izolace a kulturní odlišnosti. Dále je třeba <b>navázat vyhodnocováním dopadu a efektivity politik</b> a dílčích intervencí v rámci boje proti sociálnímu vyloučení, vč. <b>identifikace tzv. dobrých praxí a neosvědčených postupů</b>, a to při rozhodování na všech úrovních a ve všech relevantních oblastech. <b>Opatření navážou na dosavadní činnosti Agentury a budou směřovat k posílení spolupráce</b> mezi veřejnou správou, neveřejným sektorem, občanskou společností, komunitními a lokálními skupinami i jednotlivci. <b>Cílem je také provázat politiky sociálního začleňování zejména s politikami integrace menšin</b> (především integrace Romů) a s bojem proti diskriminaci. Dále budou opatření směřovat k <b>zajištění pružnosti systému</b> tak, aby v krátkém časovém horizontu reagoval na trendy a změny ve vývoji v oblasti sociálního vyloučení a sociálního začleňování a na jejich dopad, jak na celospolečenském, tak na místní úrovni.</p> <p>V rámci koncepčního přístupu budou pro dosažení účinné prevence a oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení synergicky <b>uplatňovány vzájemně provázané nástroje, především nástroje normativní, finanční, strategické, plánovací a projektové, organizační/institucionální, procesní, výzkumné, technologické, vzdělávací, osvětové a dobrovolné.</b></p> <p>Důležitým prvkem pro dosažení tohoto cíle je podpora výkonu činností sociální práce, nejen dostatečným personálním zabezpečením, ale především důrazem na dostupnost, dostatečnou personální a časovou kapacitu a posílení jejich kompetencí potřebných pro propojování výše uvedených strategií a garanci etických principů sociální práce ve vztahu ke klientům.</p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Každoroční aktualizace dat o sociálním vyloučení</b> podle Metodiky pro posouzení rozsahu a míry sociálního vyloučení v území a jejich využívání pro vyhodnocení projektů podpořených v rámci výzev OPZ+.</li> <li><b>Realizace každoročních setkání v rámci koncepčního přístupu MPSV</b> ve spolupráci s Ministerstvem vnitra na úrovni setkání s tajemníky obecních úřadů, kde bude probíhat diskuze o podmínkách pro výkon sociální práce na úřadech.</li> <li>Aktualizace počtu sociálních pracovníků na základě sběru dat jako podklad pro dostatečné zajištění finančních prostředků na výkon činností sociální práce.</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MMR – OSZ (Agentura) (1., 2.), MPSV (1. – 3.), MV (2.)
Spolupracující subjekty	Krajské úřady, obecní úřady, obce, kraje
Termín dokončení	2023/plnění průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. indikátor může být financován částečně z ESF.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 2.3.c: Posílit participaci osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na rozhodování o řešení sociálního vyloučení.</b>
<b>Popis úkolu</b>	<b>Zajistit standardizaci postupů v oblasti zapojení cílové skupiny umožňující osobám sociálně vyloučeným či sociálním vyloučením ohroženým dostupné kvalitní a srozumitelné informace, rozvoj kompetencí pro porozumění jevům sociálního vyloučení, snížení prahovosti institucionálních postupů, které brání vyšší participaci. Realizace informačních kampaní, osvětových a vzdělávacích aktivit za účelem snižování bariér pro participaci. Podporovány budou místní komunity tak, aby se vzájemně posilovaly na bázi důvěry a porozumění. Aplikovány budou aktivizující participativní metody zaměřené na vlastní iniciativu cílové skupiny (např. sociálně znevýhodněných žáků či jejich rodičů).</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. V min. 3 lokalitách je pro neformální skupiny obyvatel dostupný participativní rozpočet, komunitní nadace nebo „nízkoprahový“ fond pro pilotní realizaci komunitních, občansko-participativních a jiných bottom-up aktivit propojujících obyvatele SVL s ostatní veřejností obce. Může se jednat o podporu veřejných setkání s využitím participativních metod, komunitních aktivit zaměřených na posilování místních sousedství, občanských platform i zacílených fokusních skupin se zástupci CS (zejm. obyvatel SVL).</li> <li>2. Probíhá nábor a jsou vytvořeny podmínky <b>pro proaktivní začlenění/zapojení obyvatel SVL do existujících struktur samosprávy obce v min. 10 spolupracujících lokalitách</b> (pracovní skupiny, výbory, komise atd.).</li> <li>3. <b>Realizace informační kampaně, osvětových a vzdělávacích aktivit za účelem snižování bariér pro participaci a k podpoře místních komunit:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) příprava a <b>publikování min. 10 odborných textů, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků</b> k tématu komunitní práce a participativní sociální práce;</li> <li>b) <b>vytvoření webové prezentace a šíření dobré praxe formou videomedailonků</b> z min. 5 lokalit spolupracujících s ASZ zaměřených na: síťování a propojování relevantních osob/aktérů, zjišťování potřeb a zapojení různých aktérů do spolupráce s CS, vyhledávání realizátorů KP vč. potenciálních;</li> <li>c) <b>posilování odborných kapacit ve 12 spolupracujících lokalitách</b> k realizaci a rozvoji komunitní práce a participativních postupů v sociální práci.</li> </ol> </li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MMR – OSZ (Agentura) (1. - 3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, obce, MPSV, MAS, spolky obcí, knihovny zřizované obcemi
<b>Termín dokončení</b>	2023/plnění průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

## 2.4 Mainstreaming sociálního začleňování

Číslo a název úkolu	Cíl 2.4.a: Využívat evidence based přístupu při tvorbě politik a posilovat informovanost o problematice sociálního vyloučení.
Popis úkolu	<p><b>Podporovat výzkumy pro evidence-based policy<sup>21</sup>, pravidelné sběry dat a sdílení dat v oblasti postavení lidí sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených. Zvýšit informovanost státu a samosprávy ohledně překážek, které brání lidem sociálně vyloučeným nebo sociálním vyloučením ohroženým se plnohodnotně a smysluplně seberealizovat, a to sběrem dat a výzkumem. K odhalení „neviditelně“ sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob využívat znalostí a informací sociálních pracovníků, získaných také z depistážní činnosti. Pilotovat a testovat nové/alternativní nástroje v oblasti sociálního začleňování (sociálně-zdravotní pomezí sociálních služeb, OSPOD, sociální bydlení, sociální podnikání, nové metody sociální práce, primární prevenci atd.). Podporovat sledování dopadu vč. zpracování analýz k prověření ekonomických úspor jednotlivých intervencí, podporovat udržitelnost a šíření těchto programů na lokální i národní úrovni, jakož i udržitelnost již osvědčených programů a služeb. Zaměřit se na sběr anonymizovaných dat.</b></p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pravidelné mapování počtů a situace osob v bytové nouzi a sběr dat o bydlení v ČR.</li> <li>2. <b>Zpřístupnění dat o sociálním vyloučení prostřednictvím online mapového serveru AGIS</b> místním a krajským samosprávám a jejich průběžná aktualizace.</li> <li>3. Popsané, v praxi pilotované a (procesně i dopadově) vyhodnocované nové nástroje v oblasti sociálního začleňování (vytvářené např. prostřednictvím projektových aktivit), které jsou připravené k plošnému rozšíření do všech relevantních území nebo institucí.</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MMR – OSZ (Agentura) (2., 3.), MPSV (1., 3.)
Spolupracující subjekty	Exekutorská komora SMS ČR, kraje, obce
Termín dokončení	2023/plnění průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, event. z ESF

<sup>21</sup> Doslova "politika založená na důkazech". Rozhodování na základě faktických údajů a práci si daty, která umožňují hodnotit skutečné dopady a efektivitu jednotlivých opatření.

Číslo a název úkolu	Cíl 2.4.b: Zvýšit kvalitu a koherenci veřejných politik a tím zvýšit jejich vliv na oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení.
Popis úkolu	<p>Opatření budou směřovat k <b>zajištění podmínek pro obsahovou soudržnost a vzájemnou provázanost veřejných politik</b>, především <b>zajištěním dostupnosti potřebných dat, odborných poznatků a odborné a metodické podpory</b> pro tvorbu veřejných politik a vyhodnocování jejich dopadu v oblasti prevence a řešení sociálního vyloučení. <b>Opatření budou zahrnovat vývoj nových nástrojů, postupů a metodologií</b>, včetně využití technologií. Vývoj bude probíhat v oblasti sběru dat, výzkumu a dopadové evaluace, včetně rozvoje kvalitativních přístupů, dále např. v oblasti projektového a procesního řízení <b>při tvorbě a implementaci místních a regionálních strategií v oblasti sociálního začleňování</b> (např. vývoj dynamického participativního modelu strategického plánování směřujícího k účinnému propojení přínosů integrovaného přístupu a postupného, inkrementálního vývoje, bottom-up a top-down přístupu<sup>22</sup>), v oblasti kolektivního dopadu – impaktu, a postupů pro zvyšování hodnoty sítí. Opatření budou <b>směřovat také k vytváření vhodných podmínek</b> (zejména legislativních, nelegislativních, finančních, znalostních) <b>pro aktivní spolupráci složek veřejné správy s územně samosprávnými celky, jejich svazky či spolky, místními akčními skupinami, sítí veřejných knihoven, nevládním neziskovým sektorem a podnikatelským, akademickým a výzkumným sektorem</b> při řešení sociálního vyloučení. Opatření budou cílena také na <b>vznik, fungování a vzájemné propojování horizontálních i vertikálních sítí aktérů</b> v oblasti sociálního začleňování jako ke klíčovému předpokladu kvalitního rozhodování v oblasti sociálního začleňování a šíření pozitivního dopadu intervencí a opatření pro minimalizaci a prevenci sociálního vyloučení.</p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Existence platformy pro sdílení dat</b> o sociálním začleňování mezi ústředními orgány státní správy a dalšími subjekty. Využívání obdobné a úplné datové základny při návrzích a implementaci opatření v gesci různých rezortů.</li> <li><b>Při komisi pro sociální začleňování bude ustanovena pracovní skupina pro sdílení dat</b> a rozvoj datové základny, na které budou zúčastněni zástupci všech dotčených ústředních orgánů státní správy (resortních analytických a koncepčních/strategických útvarů). Pracovní skupina bude zajišťovat průběžnou výměnu administrativních dat, výsledků jednorázových výzkumů a dalších informačních zdrojů, které jsou relevantní pro naplňování cílů a opatření Strategie.</li> <li><b>Zpracována studie proveditelnosti, identifikující přínosy a náklady centra sdílených analytických a strategických činností sociálního začleňování.</b> Ve studii bude specifikován zájem orgánů veřejné správy, spektrum relevantních činností (analýzy, strategické plánování, evaluace atd.), modely řízení a financování.</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MMR – OSZ (Agentura) (1., 3.), MPSV (2.)
Spolupracující subjekty	MV, MZ, MSp, Exekutorská komora, Asociace krajů, SMO ČR, SMS ČR, NS MAS, přizvaní zástupci NNO a akademických pracovišť, SOÚ AV (Český sociálně-vědní datový archiv), MK
Termín dokončení	2021 (ustanovení pracovní skupiny) (2.), 2023 (1., 3.)
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<sup>22</sup> Top-down přístup je přístup vycházející shora, od politiků nebo úředního aparátu.

### 3 Sociální práce jako základní nástroj sociálního začleňování

Číslo a název úkolu	Cíl 3.a: Rozvíjet a profesionalizovat sociální práci.
Popis úkolu	<p>Realizace cíle bude spočívat mj. v přípravě a předložení legislativní úpravy výkonu sociální práce, profese a celoživotního vzdělávání sociálních pracovníků, identifikace nástrojů k zabezpečení odpovídajícího finančního hodnocení sociálních pracovníků, resp. výkonu sociální práce ve veřejné správě. Posilovat metodami sociální práce občanské zplnomocňování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených. Analyzovat slepá místa v systému sociální práce se sociálně znevýhodněnými, navrhnout a prosadit potřebná opatření k jejich odstranění. Podnikat systematické kroky k měření dopadu existujících intervencí, mapování postupů s prokazatelným sociálním a ekonomickým dopadem, zpracování argumentů pro klíčové stakeholdery a podpora šíření této praxe.</p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Předložení věcného návrhu zákona o sociální práci, zpřesnění kompetencí týkajících se sociálních pracovníků.</li> <li>2. Vypracování návrhů na posílení preventivní role sociální práce v přirozeném prostředí na základě dat průběžně získávaných z terénu.</li> <li>3. Propagace a zvyšování povědomí veřejnosti o sociální práci prostřednictvím každoroční konference ke světovému dni sociální práce a předání ocenění sociálním pracovníkům (ocenění Gratias).</li> <li>4. Pravidelná každoroční jednání MPSV s MŠMT a Národním akreditačním ústavem k tématu kvalifikačního vzdělání sociálních pracovníků na úrovni revize studijních programů připravujících studenty na výkon regulovaného povolání.</li> <li>5. Budou realizovány min. 3 kulaté stoly a konference na téma rozvoje vzdělávání v komunitní práci pro min. 6 organizací (vzdělavatelé a akreditační orgány), se zaměřením na zvýšení nabídky vzdělávacích institucí, obsah a rozsah kurzů pro komunitní pracovníky a VOŠ/VŠ studijní moduly/předměty v rámci (§110, odst. 4) nebo akreditované vzdělávací kurzy (§111 odst. 2 písm. b) pro garanty komunitní práce dle kvalifikačních požadavků výzvy na komunitní práci v KPSV+.</li> <li>6. Min. v 10 obcích spolupracujících s ASZ je rozšířen a pilotován software pro responzivní evaluaci a plánování komunitní práce EVKA.</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MPSV (1. - 4.), MŠMT (4., 5.), VŠ (3., 4., 5.), VOŠ (5.) MMR – OSZ (Agentura) (2., 5., 6.)
Spolupracující subjekty	MV, GŘ ÚP ČR, APSS, Česká asociace streetwork, krajské úřady, kraje, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a pověřené obecní úřady, obce, PMS, VS ČR, VŠ
Termín dokončení	2023
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 3.b: Vytvořit předpoklady pro koordinaci podpory v území.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se budou soustředit na <b>možnosti personálních kapacit výkonu sociální práce, posilování vzájemné spolupráce aktérů veřejné správy a ostatních subjektů při výkonu sociální práce</b> . Významná bude <b>další podpora sociální práce na obcích</b> , sladování metod sociální práce a <b>spolupráce s ÚP ČR, nestátními neziskovými organizacemi i sociálními službami</b> , stejně jako <b>důraz na finanční zabezpečení</b> poskytovatelů sociálních služeb včetně sociálních pracovníků.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pravidelná jednání na úrovni ústředního orgánu MPSV, všech dotčených odborů, GŘ ÚP ČR a případně dalších relevantních subjektů za účelem posilování výkonu sociální práce, nastavení spolupráce všech aktérů a financování.</li> <li>2. Pravidelná jednání MPSV s krajskými metodiky sociální práce v rámci metodických a koncepčních činností MPSV mj. za účelem nastavení a koordinace spolupráce pracovníků obecních úřadů a kontaktních pracovišť ÚP ČR.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. – 2.), GŘ ÚP ČR (1.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	krajské úřady, kraje, obecní úřady, obce, MV, SMO ČR, SMS, ÚP ČR, NNO, PMS, VS ČR
<b>Termín dokončení</b>	průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 3.c: Posílit nástroje pro poskytování podpory v přirozeném prostředí osob.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Plnění tohoto cíle spočívá v <b>podpoře péče poskytované co nejvyšší měrou v přirozeném prostředí osob</b> , pro které je péče určena, včetně <b>rozvoje potřebných nástrojů (především komunitní péče)</b> .
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Podporovat všechny metody sociální práce, které umožňují setrvání osob v přirozeném prostředí, a to i formou meziřesortní spolupráce.</li> <li>2. <b>Zabezpečení výkonu sociální práce</b>, tedy její dosažitelnost a personální zabezpečení tak, aby bylo možné poskytovat podporu a pomoc klientům tak, aby mohli setrvat ve svém přirozeném prostředí a udržet si kvalitu života.</li> <li>3. <b>Rozvoj využití standardizovaného záznamu sociálního pracovníka</b> jako nástroje, který slouží k identifikaci zranitelných osob a možnost reagovat na jejich potřeby v jejich přirozeném prostředí.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. - 3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MMR-OSZ, krajské úřady, kraje, obecní úřady, obce, NNO
<b>Termín dokončení</b>	průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. indikátor může být financován částečně z ESF.



<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 3.d: Prostřednictvím komunitní práce a participace obyvatel území s koncentrací sociálního vyloučení umožnit sociální změnu a vyrovnání disproporcí mezi potřebami lidí a zdroji.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření budou směřovat k <b>systémovému ukotvení a k podpoře realizace komunitní práce</b> jako nástroje tvorby místních společenství – občanských komunit v obcích a městech a spokojeného sousedství všech obyvatel obce. Opatření <b>posílí kapacitu obyvatel ohrožených sociálním vyloučením při řešení jejich problémů a zapojení</b> obyvatel ohrožených sociálním vyloučením či vyloučených <b>do tvorby lokální politiky, realizace aktivit a zvýší jejich účast na životě komunity v přirozených podmínkách</b> místního společenství.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>V min. 6 lokalitách</b>, kde aktuálně chybí realizátor, je <b>pilotována metoda komunitní práce s obyvateli SVL</b>.</li> <li><b>Akreditovaný kurz komunitní práce</b> v kontextu sociálně vyloučených lokalit bude pro komunitní pracovníky/pracovnice z min. 7 krajů s nejvyšší koncentrací SVL územně dostupný ve stejném či vedlejším kraji.</li> <li><b>Vytvoření a veřejné publikování min. 10 odborných textů</b>, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků k tématu komunitní práce a participativní sociální práce (např. Listy sociální práce, Časopis Sociální práce/Sociálna práca a další odborná periodika, odborné konference).</li> <li>Podpora stávajících komunitních aktivit knihoven a zapojení komunitní práce s obyvateli.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MMR – OSZ (Agentura) (1. - 3), MPSV (1. - 3.), MK (4.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	obce, kraje, MK za oblast knihoven
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1.- 3. indikátor může být financován částečně z ESF.

## 4 Oblasti podporující sociální začleňování

### 4.1 Prevence zadlužování a pomoc s problémem předlužení

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.1.a: Snižovat riziko sociálního vyloučení v důsledku předluženosti jednotlivců a domácností i osob výrazně ohrožených sociálním vyloučením, včetně eliminace možnosti zadlužení dětí.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Zvláštní pozornost bude věnována <b>podpoře preventivních opatření a podpoře relevantních služeb zejména v oblasti dluhového poradenství</b> . Samotnou kapitolou bude <b>oblast vzdělávání včetně vzdělávání (budoucích) pracovníků poskytující podporu zadluženým lidem</b> . Pro plnění tohoto cíle bude <b>nezbytný sběr a analýza podrobnějších dat v oblasti exekucí a insolvenčí a nutné legislativní změny</b> .
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"><li><b>Podpora při vytvoření dostupné sítě poskytovatelů proti-dluhového poradenství zejména v oblastech s vyšším rizikem zadlužení a sociálního vyloučení.</b></li><li>Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 984), jehož cílem je řešení problematiky dětských dlužníků.</li><li><b>Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 545).</b></li><li>Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1073).</li><li>Pravidelná jednání relevantních resortů za účelem přípravy vzniku jednotného komplexního <b>rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí)</b>.</li></ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MSp (2. - 4.), MPSV (1., 5.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MMR-OSZ, MSp, MV, kraje, Exekutorská komora
<b>Termín dokončení</b>	12/2023
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.1.b: Zlevnit a zefektivnit proces exekučního vymáhání a výrazně potírat protiprávní praktiky.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se zaměří na revizi procesu exekučního vymáhání, alternativních možností řešení úpadku, systému výpočtu srážek z příjmu, výše nezabavitelné částky, lepšího a bezplatného přístupu k informacím o vlastních dlužích a exekucích. Pozornost bude věnována i vzniku jednotného místa s dostupnými informacemi o daňových a správních exekucích.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Předložení a účast na projednávání návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí, ve znění pozdějších předpisů.</li> <li>2. Analyzovat možnosti revize systému srážek, nezabavitelné částky a případně souvisejících dalších opatření.</li> <li>3. Pravidelná jednání relevantních resortů za účelem přípravy vzniku jednotného komplexního rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí).</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MSp (1., 2.), MPSV (3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MMR – OSZ (Agentura), MPSV, MSp, MV
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

## 4.2 Zaměstnání a jeho udržení

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.2.a: Vytvářet podmínky pro vstup a udržení se na trhu práce pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.</b>
<b>Popis úkolu</b>	V rámci tohoto cíle půjde zejména o <b>vytváření příznivějšího prostředí pro osoby, které mají i jiné bariéry než nedostatečné nebo neodpovídající pracovní zkušenosti</b> . Snahou bude <b>postupně odstraňovat všechny překážky pro dlouhodobé uplatnění těchto osob na primárním trhu práce poskytnutím</b> takové míry a formy <b>podpory</b> , kterou v dané situaci potřebují. Důležité bude podporovat <b>zvyšování kvalifikace mimo vzdělávací systém</b> jako jednu z možností pro získání práce a udržení se na trhu práce. Kromě toho bude třeba <b>podporovat dostupné zaměstnání s cílem následného uplatnění</b> dané osoby na běžném trhu práce. V oblasti <b>poradenství budou stanoveny profesionální a kapacitní standardy</b> poradenské práce. <b>Dopady</b> přijímaných opatření na cílové skupiny budou <b>pravidelně vyhodnocovány</b> tak, aby bylo možné realizovat evidence-based policy.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Monitoring počtu osob, které se účastnily individuálního poradenství na IPS z důvodů nedokončeného vzdělání (ZŠ, SŠ).</li><li>2. Realizace besed prostřednictvím aktivit IPS ÚP ČR s žáky posledních ročníků ZŠ a SŠ.</li><li>3. Informační systém rezortu MPSV vhodný k ucelenému sledování, vytváření přehledů a analýz dat z dílčích IS MPSV (charakteristiky sociálního vyloučení, dlouhodobé nezaměstnanosti atp.).</li></ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	ÚP ČR (1., 2.) MPSV (3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MPSV, GŘ ÚP ČR
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.2.b: Vytvářet příznivé prostředí pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.
Popis úkolu	V tomto cíli půjde zejména o podporu při zaměstnávání osob více vzdálených od primárního trhu práce, podporu při zajišťování psychosociální podpory znevýhodněným zaměstnancům, užší spolupráci zaměstnavatelů a vzdělávacích institucí vč. celoživotního vzdělávání, rekvalifikačních a obdobných kurzů. Podporováno bude zajištění dlouhodobého, stabilního pracovního uplatnění. Rovněž bude podporována nabídka flexibilních forem práce. Podporována bude také prevence vzniku a rozvoje prekérních forem zaměstnávání na trhu práce. Cílem je také zlepšení místní a finanční dostupnosti služeb péče o děti a zařízení péče o děti a další závislé osoby, se zvláštním zřetelem na sociální začleňování dětí ze znevýhodněných rodin a oblastí s nedostatečnou kapacitou těchto zařízení, nutné je vytvářet podmínky pro činnost a rozvoj sociálních podniků, které budou napomáhat začleňovat znevýhodněné osoby na sekundární trh práce a plnit významnou integrační roli v transferu cílové skupiny na volný trh práce.
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.</li> <li>2. Sledování počtu nově akreditovaných rekvalifikačních programů, které jsou akreditovány bez nadbytečných vstupních požadavků na účastníky rekvalifikace (včetně požadavku ZŠ vzdělání) v případech, kde to není opodstatněné povahou pracovní činnosti.</li> <li>3. Zlepšování informovanosti zaměstnavatelů o podpoře zaměstnávání znevýhodněných osob.</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MPSV (1.), MŠMT (2.), ÚP ČR (3.)
Spolupracující subjekty	NNO, MAS, MPSV
Termín dokončení	2023/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.2.c: Zajištění implementace a rozvoje společensky odpovědného, resp. strategického zadávání veřejných zakázek ve vztahu k cílům v oblasti sociálního začleňování.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Aktivity se zaměří na <b>komplexní a systémovou podporu rozvoje společensky a environmentálně odpovědného, resp. strategického zadávání veřejných zakázek v ČR ve vztahu k cílům v oblasti sociálního začleňování.</b> V první řadě se bude jednat o <b>pomoc zadavatelům veřejných zakázek</b> tak, aby byli schopni efektivně využít potenciál (resp. finanční prostředky) svých veřejných zakázek k plnění priorit a cílů v oblasti sociálního začleňování – zejména z hlediska podpory zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce (a to mj. prostřednictvím systémové opory, vzdělávání, konzultací, šíření dobré praxe či vzorových textací pro zadávací dokumentace). Obdobná <b>forma podpory bude rovněž směřována sociálním podnikům tak, aby zlepšily svůj přístup k veřejným zakázkám.</b> Důležitá bude <b>spolupráce také s firmami, aby byly připraveny reflektovat požadavky veřejných zadavatelů z hlediska společensky odpovědných cílů.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.</b></li> <li>Navýšení počtu zadavatelů využívajících odpovědné veřejné zadávání (OVZ).</li> <li>Navýšení počtu proškolených osob <b>o 800 v oblasti OVZ v rámci institutu OVZ.</b></li> <li>Navýšení počtu příkladů nejlepší praxe publikovaných v oblasti SOVZ o 40.</li> <li><b>Aktualizace publikace Katalog sociálních podniků,</b> který obsahuje celorepublikový přehled výrobků a služeb sociálních podniků, určený pro zadavatele veřejných zakázek – aktualizace do 31.12.2021 a diseminace na adresy (700) relevantních v dané oblasti (tj. veřejní zadavatelé).</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. - 5.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	ÚOHS, MPO, MMR
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.2.d: Zavedení individuálního a komplexního přístupu veřejných služeb zaměstnanosti k osobám s více znevýhodněními na trhu práce. Rozvíjet možnosti sociálního podnikání.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Cíle bude dosaženo zacílením nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a dalších podpůrných služeb směrem k osobám s více znevýhodněními na trhu práce (např. nízká kvalifikace, vyšší věk a zadlužení). Bude podpořena systémová spolupráce veřejných služeb zaměstnanosti s dalšími aktéry, kteří odstraňují či zmírňují znevýhodnění, bariéry vstupu a setrvání na primárním trhu práce, vč. služeb doprovázení, mentoringu, a to jak před nástupem do zaměstnání, tak během zkušební doby. Podporovány budou také aktivity vedoucí ke spolupráci klíčových aktérů v oblasti zaměstnanosti na místní úrovni. Specifické bude zaměření na mladé osoby při přechodu ze školy do zaměstnání v motivaci k pracovnímu uplatnění prostřednictvím kariérového poradenství. Podporována bude tedy také spolupráce škol, zaměstnavatelů a ÚP ČR. Zejména u osob s neukončeným základním nebo středoškolským vzděláním bude podporována možnost sladění zaměstnání a dalšího vzdělávání. V rámci využívání aktivní politiky zaměstnanosti je cílem také zajistit a implementovat plynulé navazování a souběh jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti ve smyslu prostupného zaměstnávání. Bude podporován rozvoj sociálního podnikání.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku</b>, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.</li> <li>2. <b>Zvýšení počtu sociálně integračních podniků o 10 %.</b></li> <li>3. Zvyšování počtu osob vracejících se do vzdělávacího systému prostřednictvím činnosti informačně-poradenských center ÚP.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1., 2.), ÚP ČR (3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	kraje, obce, MŠMT, profesní skupiny, GŘ ÚP ČR, spolky a další veřejně prospěšné organizace
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 2. indikátor může být financován částečně z ESF.

### 4.3 Sociální služby

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.3.a: Vytvořit udržitelný a předvídatelný systém víceletého financování sociálních služeb.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se zaměří na tvorbu principů víceletého financování z prostředků státního rozpočtu.
<b>Indikátor splnění</b>	1. Zpracování analýzy možnosti přenosu německého způsobu financování služeb sociální péče do českého prostředí, <b>včetně přípravy podkladů pro změnu legislativy ČR</b> , potřebných pro zavedení takového způsobu financování.
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	APSS, UZS, odbory
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.3.b: Zajistit dostupnost kvalitních a účelných sociálních služeb odpovídajících zjištěným potřebám.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se zaměří na <b>revizi systému hodnocené kvality služeb</b> tak, aby tento zajišťoval nástroje pro <b>kontinuální sledování kvality služeb</b> ohledem na specifické potřeby, tj. <b>eliminace situací, že přes faktickou dostupnost druhu služby v lokalitě jsou některé cílové skupiny negovány z poskytnutí podpory</b> . Dále se opatření zaměří na posilování principu participace osoby a účelného poskytování služby, tj. <b>eliminace vzniku závislosti osoby na službě</b> .
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Vytvoření dobrovolného/nadstavbového modelu v rámci revize</b> systému kvality sociálních služeb a jeho pilotáž.</li> <li><b>Revidované pojetí kvality sociálních služeb v novele zákona</b> o sociálních službách založené na novelizaci prováděcího předpisu zákona za účelem většího důrazu na nepříznivou sociální situaci osob a jejich potřeb.</li> <li>Identifikace a ocenění dobré praxe u poskytovatelů sociálních služeb (výběr alespoň 5 poskytovatelů, zpracování a vydání sborníku dobré praxe).</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. - 3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, obce, NNO, UZS, APSS, odbory, NRZP, další zastřešující organizace
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 3. a 4. indikátor může být financován částečně z ESF.



<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.3.c: Zajistit dostatečně rozvinutý systém sociálních služeb pro potřeby osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených, reagující na jejich individuální potřeby v kontextu společenské zakázky.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se <b>soustředí na služby prevence a zlepšení dostupnosti sociálních služeb a sociální práce</b> pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit i osob ohrožených chudobou.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Stanovení optimálních kapacit služeb prevence k řešení nepříznivých sociálních situací a jevů, dle území se sociálně vyloučenými lokalitami.</b></li> <li><b>Aktualizace personálního a materiálně technického standardu sociálních služeb na základě novely zákona o sociálních službách.</b></li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1., 2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, obce, NNO, MV, MMR – OSZ
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.3.d: Vytvořit podmínky pro zvýšení flexibility poskytování podpory prostřednictvím sociálních služeb. Dále podporovat transformaci bytových sociálních služeb.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se zaměří na <b>vytvoření legislativních podmínek umožňujících poskytovat komplexnější podporu v rámci registrovaného druhu služby</b> , snížení administrativní zátěže poskytovatelů sociálních služeb a na problematiku sociálně – zdravotního pomezí.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Návrh legislativního zakotvení podmínek</b> umožňující poskytovat komplexnější podporu v rámci registrovaného druhu služby.</li> <li>Vytvoření <b>modelu hodnocení procesu deinstitucionalizace</b> bytových služeb v ČR.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. - 2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MMR-OSZ, obce, kraje, NNO
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 2. indikátor může být financován částečně z ESF.

#### 4.4 Podpora rodiny

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.1.a: Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež
Popis úkolu	<i>Navrhovaná opatření</i> se zaměří na <b>návrhy změn právní úpravy, změn ve financování systému</b> a na další potřebné systémové kroky. Opatření budou dále cílit na <b>rozvoj nízkoprahových bezplatných služeb pro zájmové vzdělávání dětí z nízkopříjmových domácností</b> , které jim zajistí příležitosti ke smysluplnému trávení volného času, k všestrannému rozvoji jejich potenciálu a budou je pozitivně stimulovat k prodloužení jejich vzdělanostní dráhy. Nezbytná je i podpora primární prevence v oblasti postavení (ochrany práv) dětí a rodin s dětmi, podpora inovativních přístupů k primární prevenci a návazná opatření posilující primární prevenci.
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Zpracovat vyhodnocení dostupnosti služeb zaměřených na primární prevenci a legislativních i nelegislativních překážek, které této dostupnosti brání.</li><li>2. <b>Návrh legislativního zakotvení podmínek pro zajištění financování potřebné kapacity nízkoprahových zařízení</b> pro děti a mládež a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a jeho stabilizace.</li></ol>
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, MK za oblast knihoven
Termín dokončení	2023/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.4.1.b: Posílit ekonomickou stabilitu rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.</b>
<b>Popis úkolu</b>	<b>Podpora služby péče o děti s cílem posilování zaměstnanosti žen (především žen specificky ohrožených na trhu práce) a sociálního začleňování dětí z rodin v nepříznivé sociální situaci z důvodu sociálního vyloučení. Vytvoření dostatku míst v předškolní péči pro děti do tří let, jakož i rozšíření počtu a kapacit dětských skupin a jeslí. Rozvoj a podpora udržitelnosti programů na podporu školního stravování dětí a zlepšení informovanosti o těchto programech pro děti z rodin v nouzi mezi potřebnými rodiči.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Vyhlášení výzev a realizace projektů</b>, jejichž prostřednictvím jsou podporovány flexibilní formy práce a dalších opatření v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.</li> <li><b>Stálá podpora dětských skupin – jeslí</b>, podpora dosavadních a vznik nových dětských skupin – jeslí a existující systémové financování.</li> <li><b>Stálá podpora školního stravování dětí a zlepšení informovanosti o těchto programech</b> pro děti z rodin v nouzi mezi potřebnými rodiči.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. – 3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MSMT, Kraje, obce, MZ, ÚP ČR, NNO
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. indikátor může být financován částečně z ESF.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.4.1.c: Posílit spolupráci státní správy s obecními a krajskými samosprávami a neziskovým sektorem v oblasti rodinné a sociální politiky.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se budou zaměřovat na <b>spolupráci a společné kroky zmíněných aktérů v podpoře snižování nerovností rodin s různým typem znevýhodnění ve společnosti, snižování materiální a potravinové deprivace rodin s nízkými příjmy v nepříznivé sociální situaci, zvýšení povědomí rodin o nástrojích podpory sociální a rodinné politiky a dalších nástrojích primární prevence a snížení negativních dopadů péče na neformální pečující a jejich kvalitu života.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Pravidelná metodická setkávání zástupců MPSV s krajskými úřady, s obcemi a NNO, za účelem posílení role sociální práce – konzultační dny (10–12 konzultací za rok), realizace dalších setkání se zástupci krajů, nebo setkání přímo v jednotlivých krajích. Realizace případových setkání zástupců MPSV na úrovni krajů a ORP.</b></li> <li>Pravidelná setkávání zástupců MPSV se zástupci krajů za účelem vzájemné informovanosti v oblasti rodinné politiky (připravovaná legislativa, dotační tituly a další aktivity ze strany MPSV, aktuální situace v krajích).</li> <li><b>Existující spolupráce s kraji, obcemi a NNO pro oblast rodinné politiky v rámci projektových aktivit systémových projektů MPSV.</b></li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. - 3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, obce, NNO
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.2.a: Optimalizovat systém péče o ohrožené děti tak, aby zajistil důslednou ochranu práv dětí garantovaných Úmluvou o právech dítěte a naplnění jejich potřeb.
Popis úkolu	<p>Opatření se zaměří na změnu filosofie systému a související koncepční změny, které povedou k <b>zajištění důsledné ochrany práv dítěte</b> garantovaných Úmluvou o právech dítěte a dalšími mezinárodními dokumenty, dále povedou k <b>naplnění jeho individuálních potřeb</b> (včetně specifických potřeb vyplývajících např. z nepříznivého zdravotního stavu, ze života v odlišném sociokulturním prostředí apod.).</p> <p>Je důležité zajistit <b>efektivní řízení, koordinaci a vzájemnou provázanost jednotlivých složek systému</b>, jehož základním principem musí být všestranný <b>rozvoj dítěte ve vlastní rodině</b>, a není-li to možné, tak primárně v náhradním rodinném prostředí. Jednotlivé složky systému musí mít jednoznačně a transparentně nastavené mantinely činnosti tak, aby bylo zřejmé, kde začínají a končí jejich kompetence. Součástí musí být <b>nastavení záruk, které budou eliminovat nerovný přístup vůči dětem a jejich rodinám</b>, a podporovat aktivní účast dětí na rozhodovacích procesech, které se jich bezprostředně týkají.</p> <p>Nedílnou součástí změn je <b>nastavení funkčního monitorování systému péče o ohrožené děti</b> založeného na informačním systému, který umožní sběr dat o počtu a situaci ohrožených dětí a jejich rodin a o dopadech poskytovaných služeb na kvalitu jejich života. Součástí je i <b>změna přístupu k hodnocení kvality systému péče o ohrožené děti</b>, jehož základním východiskem bude naplnění práv a potřeb dítěte (nikoli jen materiální, technické, provozní a další podmínky péče). <b>Monitorovací systém je potřebné propojit s hodnocením efektivity a účelnosti vynaložených finančních prostředků</b> (zda vedlo vynaložené úsilí a prostředky k řešení situace v rodině odpovídající nejlepšímu zájmu dítěte).</p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Nastavení závazného mezirezortního mechanismu koordinace podpory ohroženého dítěte a jeho rodiny.</b></li> <li>2. <b>Vznik monitorovacího nástroje kvality ochrany práv dítěte.</b></li> </ol>
Odpovědný subjekt	MPSV (1. - 2.)
Spolupracující subjekty	MŠMT, MZ, MV, MSp (KVZ), MF, obce, kraje, OSPOD, osoby pověřené k výkonu sociálně-právní ochrany dětí a zařízení náhradní (ústavní) výchovy
Termín dokončení	2023/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.2.b: Zahájit řízený proces deinstitucionalizace péče pro ohrožené děti zahrnující systémové změny v právní úpravě, financování a v metodickém vedení pracovníků působících v systému.
Popis úkolu	<p>Očekávaným dopadem je snížení počtu dětí vyrůstajících v náhradní péči mimo vlastní rodinu. Za tímto účelem je potřebné podpořit deinstitucionalizaci pobytových zařízení pro děti a rozvíjet síť preventivních terénních i ambulantních služeb a nízkokapacitních pobytových služeb komunitního typu pro ohrožené děti a jejich rodiny, které pro ně budou dostupné v blízkosti jejich bydliště. Nedílnou součástí je také rozvoj služeb a nástrojů podpory mladých dospělých opouštějících náhradní péči (včetně jejich hmotného zabezpečení) v procesu postupného osamostatňování se. Podporu je třeba směřovat k financování terénních a ambulantních služeb, které jsou levnější, mají větší dosah a preventivní charakter. Předpokladem úspěšnosti je to, aby byl tento proces plánovaný a řízený. Jeho součástí by měla být studie proveditelnosti; osvěta a komunikace tématu směrem k veřejnosti, cíleně i ke zřizovatelům a pracovníkům působícím v systému; strategický plán procesu transformace; koordinace naplňování plánu a podpora konkrétních subjektů v tomto procesu.</p> <p>Nedílnou součástí deinstitucionalizace je také rozšíření a profesionalizace systému NRP, neboť je tato forma péče vhodnější alternativou institucionální péče o děti, které nemohou dočasně nebo trvale vyrůstat ve vlastní rodině. Je potřebné rozvíjet nástroje (např. formou kampaní, změn finančního ohodnocení) ke zvýšení počtu zájemců o poskytování NRP, dále podpořit jejich otevřenost k přijímání dětí i se specifickými potřebami (např. dětí zdravotně postižených, dětí odlišného etnika, sociokulturního zázemí či dětí s odlišnou sexuální orientací prožívajících coming out<sup>23</sup>) a posílit jejich odbornou připravenost na poskytování kvalitní a individualizované péče dětem s ohledem na jejich potřeby. Změny systému by se měly soustředit na změny v koncepci zprostředkování NRP, v přípravách a v podpoře pěstounů v průběhu poskytování péče o dítě v náhradním rodinném prostředí (v tzv. doprovázení).</p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Meziroční snížení počtu dětí žijících v pobytových zařízeních kolektivního typu a meziroční výrazné snížení počtu dětí do tří let věku žijících v pobytových zařízeních kolektivního typu až o 2 %.</li> <li>2. Meziroční snížení počtu dětí umístovaných mimo rodinu a meziroční výrazné snížení počtu dětí z této cílové skupiny do tří let věku až o 5 %.</li> <li>3. Meziroční zvýšení podílu dětí mimo rodinu umístěných v NRP oproti podílu dětí zařazených do pobytové péče.</li> <li>4. Pravidelná každoroční setkání Meziřezortní koordinační skupiny k transformaci systému péče o ohrožené děti.</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MPSV (1. - 4.), MŠMT (1.)
Spolupracující subjekty	MF, MSp (KVZ), MŠMT, MZ, NNO, Asociace krajů, SMO ČR, kraje, obce
Termín dokončení	2023/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, event. také z ESF.

<sup>23</sup> Coming out je v širším smyslu označení procesu, během kterého člověk rozpoznává a akceptuje svoji menšinovou sexuální orientaci nebo genderové identity.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.4.2.c: Podporovat profesní rozvoj pracovníků působících v systému péče o ohrožené děti.</b>
<b>Popis úkolu</b>	<p>Klíčovým předpokladem kvality péče o děti jsou kompetentní profesionálové, kteří tuto péči zajišťují. Opatření v této oblasti tedy povede k <b>nastavení takových nástrojů k rozvoji jejich znalostí a dovedností tak, aby bylo možno dětem a jejich rodinám poskytovat podporu respektující jejich práva a potřeby</b>, což povede k faktickému zlepšení jejich životní situace. <b>Důležitou oblastí je v tomto ohledu systém vzdělávání, metodické podpory a supervize pracovníků.</b></p> <p>Součástí profesního rozvoje by měl být rozvoj schopností důležitých pro zjišťování, respektování názoru dítěte a k zapojování dětí do rozhodování o záležitostech, které se jich týkají.</p>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Do roku 2030 dojde k proškolení pracovníků OSPOD a zavedení specializace na sociální začleňování na všech OSPOD v ČR.</li> <li>2. Do roku 2025 budou všechny OSPOD v ČR disponovat nástrojem k podpoře participace dětí a mladých lidí.</li> <li>3. <b>Metodický materiál</b> k vytvoření nástrojů k rozvoji znalostí a dovedností pro poskytování podpory respektující práva dětí a jejich rodin a jejich potřeby.</li> <li>4. <b>Zajištění supervize pracovníků/pracovnic působících v systému péče o ohrožené děti.</b></li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. - 4.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, krajské úřady, obce, OSPOD, NNO, VŠ, VOŠ, MŠMT, MV, Institut pro veřejnou správu Praha
<b>Termín dokončení</b>	12/2023, průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu (prostředky určené na celoživotní vzdělávání).

## 4.5 Přístup ke vzdělání

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.5.a: Cestou vzdělání omezovat ohrožení chudobou.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření budou směřovat k <b>průběžnému monitoringu a vyhodnocení dopadů přijatých opatření ve vztahu ke vzdělanosti dětí</b> z vyloučených lokalit a dětí jinak socioekonomicky znevýhodněných, a <b>jejich aktualizaci na makroúrovni i na úrovni jednotlivých vzdělávacích drah</b> . Součástí plnění cíle <b>bude zavedení nástrojů prevence a řešení následků předčasných odchodů ze vzdělávání, standardizace systému celoživotního vzdělávání, aktivní podpora zapojení dětí ze znevýhodněného prostředí do zájmového vzdělávání či posilování povědomí o souvislostech chudoby a vzdělání.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Vznik nástrojů k předcházení předčasných odchodů ze vzdělávání</b> na úrovni základních, středních škol a minimalizaci návazných problémů takových žáků a studujících na trhu práce.</li> <li>Existence dostupných informací a postupů pro osoby, které opustily vzdělávací dráhu nebo jsou ohroženy předčasným odchodem ze vzdělávání o možnostech získání nebo doplnění kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MŠMT (1., 2.), MPSV (2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, obce, NNO, OSPOD, MK
<b>Termín dokončení</b>	12/2023, průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. a 2. indikátor může být financován částečně z ESF.



<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.5.b: Zajistit komplexní, mezioborovou včasnou pedagogickou péči o děti do tří let věku z rodin vyloučených či vyloučením ohrožených a nepodnětných, podpora předškolního vzdělávání, výchovy a péče.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Realizace opatření bude směřovat k <b>legislativní úpravě včasné pedagogické péče a jejímu zajištění</b> , zejména ve vztahu k lokalitám s vyšším počtem ohrožených dětí a k <b>rozvoji odborných, prostorových i personálních kapacit pro zajištění kvalitního předškolního vzdělávání</b> .
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Aktivní spolupráce s obcemi na tvorbě lokálních koncepcí tak, aby bylo možné postupně zajistit dostatek kapacit i služeb pro kvalitní zajištění rané péče v lokalitách se SVL.</li> <li>2. <b>Zajištění dostatečných kapacit v mateřských školách</b> za účelem zlepšení dostupnosti služeb péče a vzdělávání pro předškolní děti ze SVL.</li> <li>3. <b>Nastavení systému spádovosti školských obvodů</b> ve vztahu k subjektům poskytujícím povinné předškolní vzdělávání dětem ze SVL.</li> <li>4. <b>Vytvoření uceleného vzdělávacího modulu v systému DVPP se zaměřením na metodickou podporu pedagogickým pracovníkům/pracovnic MŠ.</b></li> <li>5. <b>Vytvoření motivačních nástrojů pro zvýšení zájmu rodičů ze SVL o zapojení jejich dětí do předškolního vzdělávání v nižších ročnících.</b></li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MŠMT (1. - 5.), MPSV (1.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MSp (KVZ), kraje, obce, NNO, OSPOD, MMR – OSZ (Agentura), MK za oblast knihoven
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. a 5. indikátor může být hrazen částečně z ESF.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.5.c: Zajistit kvalitnější, dlouhodobou metodickou podporu škol i jednotlivých pedagogických pracovníků na zavádění principů rovného přístupu ve vzdělávání a na práci s žáky s různou mírou potřeby podpůrných opatření. Rozvoj služeb ŠPZ, školních psychologů a školních speciálních pedagogů i systému kvalitního vzdělávání pedagogických pracovníků.
Popis úkolu	Realizace opatření bude směřovat k <b>podpoře aktivní spolupráce škol a zřizovatelů v rámci strategického plánování, rozvoji metodické připravenosti pedagogických pracovníků v práci s dětmi, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadanými, nastavení kvalitních a dostupných služeb školských poradenských zařízení, včetně zajištění dostatečných personálních a odborných kapacit na pozicích poradenských pracovníků ve školství.</b>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Zkvalitnění a sjednocení diagnostických postupů školských poradenských zařízení při diagnostice dětí, žáků a studentů s odlišným životním či kulturním prostředím prostřednictvím finanční a metodické podpory.</b></li> <li>2. <b>Zajištění školení pracovníků/pracovnic poraden a vydání metodického stanoviska pro identifikaci odlišných životních a kulturních podmínek jakožto příčiny speciálních vzdělávacích potřeb žáka.</b></li> <li>3. <b>Zajištění kurzů a podpory supervizí a intervizí za účelem posílení spolupráce pedagogů/pedagožek a asistentů/asistentek pedagoga ve třídě.</b></li> <li>4. <b>Zajištění nabídky specializovaných vzdělávacích aktivit pro asistenty/asistentky pedagoga v rámci DVPP.</b></li> <li>5. Vytvoření návrhu na podporu spolupráce pedagogických/poradenských pracovníků a sociálních pracovníků v rámci mezirezortních jednání.</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MŠMT (1. - 4.), MPSV (5.)
Spolupracující subjekty	MPSV, MŠMT, MSp (KVZ), kraje, obce, OSPOD, NNO, zřizovatelé škol a školských zařízení
Termín dokončení	Průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.5.d: Rozvíjet komunikaci a spolupráci školy s klíčovými aktéry, včetně ostatních škol a školských zařízení, zástupců samosprávy, akademické půdy, poskytovatelů služeb, rodičů a dalších.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření budou podporovat <b>rozvoj vzájemné spolupráce a komunikace všech relevantních aktérů, propojenost a dostupnost návazných služeb.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Vytvoření komunikačního nástroje propojujícího školská zařízení.</b></li> <li>2. <b>Vzdělávací a metodická podpora efektivnějšího způsobu komunikace mezi školou a rodinou prostřednictvím společných aktivit.</b></li> <li>3. <b>Vytvoření standardů kvality poskytování služeb školských poradenských zařízení a zajištění jejich dostupnosti.</b></li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1.), MŠMT (1. - 3.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, obce, NNO, zájmová sdružení, zřizovatelé škol a školských zařízení, NPI ČR, MK za oblast knihoven
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. indikátor může být hrazen částečně z ESF.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.5.e: Předcházet či zabránit neodůvodněnému rozřazování dětí, segregaci dle nadání a socioekonomického statutu rodiny.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Cíl směřuje ke <b>zvýšení kvality podmínek a průběhu vzdělávání a snížení rozdílů</b> jak v souvislosti s <b>diferenciací jednotlivých škol na dílčích stupních vzdělávání, tak především napříč jednotlivými kraji a zajištění rovného přístupu ke vzdělání všem dětem, žákům a studentům bez rozdílů.</b> Opatření nabídnou <b>mj. nástroje prevence koncentrace dětí z vyloučených lokalit ve vybraných školách a využívání zvýšených finančních nároků na rodiče jako nástroj segregace dětí.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Vytvoření systému efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit neodůvodněné rozřazování ve veřejném školství např. na základě socioekonomického statutu rodiny.</b></li> <li>2. <b>Navýšení účasti dětí z rodin ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí na vzdělávání nad rámec kurikula (zájmové, umělecké vzdělávání a mimoškolní aktivity).</b></li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	Kraje, obce, MŠMT (metodická podpora 1., 2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	NNO, OSPOD, MMR, MSp (KVZ)
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 2. indikátor může být hrazen částečně z ESF.

## 4.6 Přístup k bydlení

Číslo a název úkolu	Cíl 4.6.a: Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě.
Popis úkolu	<p>Přijetí <b>legislativní úpravy podporující dosažitelnost a udržitelnost cenově dostupného nájemního bydlení</b> (zákon o sociálním/dostupném bydlení) a <b>posilování právní jistoty</b> ve všech právních předpisech týkajících se bydlení (redukce neprovázaných systémových změn např. revize dávek), <b>vytvoření a rozvoj odpovídajících finančních nástrojů k realizaci záměru sociálního/dostupného bydlení</b>.</p> <p><b>Minimalizace dlouhodobého bydlení v substandardních formách</b> s ohledem na bezpečí takto žijících osob, neboť v současnosti neexistuje komplexní právní úprava upravující pravidla pro zajištění ochrany a podpory v oblasti přístupu k bydlení.</p> <p><b>Vytvoření a rozvoj odpovídajících finančních nástrojů k realizaci záměru sociálního bydlení.</b> Provozba financování činností sociální práce v kontextu sociálního bydlení a investičních programů. Bydlením je vždy rozuměno bydlení ve standardních nesegregovaných bytech. Minimalizace dlouhodobého bydlení v substandardních formách s ohledem na bezpečí takto žijících osob. Snížení konfliktů v bydlení, <b>řešení problematických situací a podpora spokojeného sousedství osob ohrožených sociálním vyloučením a běžné populace, mediace, rozvoj komunitní práce, domovnictví</b> atd. <b>Prevence energetické chudoby, ochrana zranitelných cílových skupin. Adaptace bytového fondu na zásadní společenské výzvy</b> (demografické stárnutí, energetická chudoba, klimatická změna) a s ohledem na rozmanitost místních podmínek bydlení. Bydlení bude plnit principy solidarity, rovnosti, subsidiarity, dostupnosti a dobrovolnosti, bude kladen důraz na prevenci, efektivitu a individuálně zaměřenou sociální práci. Zavedení systému prevence ztráty bydlení, podpora získání standardního bydlení a udržení získaného nového bydlení (podpora sociální a komunitní práce). <b>Rozvíjet přístupy Housing Led<sup>24</sup> a Housing First<sup>25</sup> v oblasti sociálních služeb a sociálního bydlení</b>, v oblasti získávání a udržování bydlení, ukončení podpory systémů postavených na zásluhovosti. <b>Zajistit nabídku vzdělávání v oblasti diskriminace a podpory bydlení pro širší spektrum aktérů a subjektů</b> pohybujících se v oblasti sociálního bydlení. Systémový rozvoj sociálních realitních agentur, systémů sociálního bydlení pro ohrožené rodiny, včetně seniorských domácností, rozvoj sociálních služeb pro osoby v bytové nouzi, jež jsou ohroženy vícečetnými sociálními a zdravotními problémy, a to i ve smyslu prevence a v rámci systému školství. <b>Rozvíjet systémovou spolupráci státu, obcí a krajů a podporovat rozvoj metodického vedení ze strany MPSV v oblasti sociálních služeb, sociální práce a sociálního začleňování.</b></p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Pokračování v přípravě a předložení zákona o sociálním/dostupném bydlení</b>, případně jiného legislativního návrhu, který by směřoval k zajištění sociálního/dostupného bydlení.</li> <li>2. <b>Existence definice sociálního/dostupného bydlení</b>, bytové nouze.</li> <li>3. Monitoring a evaluace státem financovaných programů nebo projektů zaměřených na podporu sociálního a dostupného bydlení; po přijetí definice sociálního a dostupného bydlení na úrovni národních strategických materiálů rozšíření monitoringu na projekty sociálního a dostupného bydlení zajišťované i obcemi nebo NNO.</li> <li>4. Vyhodnocení a aktualizace Metodiky sociální práce v sociálním bydlení a distribuce této metodiky mezi pracovníky dalších veřejných služeb a institucí, kteří s cílovou skupinou osob bez domova přicházejí do kontaktu.</li> </ol>

<sup>24</sup> Doslova přístup „vedoucí k bydlení“ („housing led“). To znamená, že cílem politik i práce s lidmi v bytové nouzi je primárně bydlení (jeho zpřístupnění nebo udržení).

<sup>25</sup> Koncept, který podobně jako přístup Housing Led chápe poskytnutí bydlení, jako *výchozí bod* pro sociální integraci. Od tohoto přístupu se programy Housing First liší větším důrazem na dodržování všech principů, které vycházejí z pravidel používaných v organizaci Pathways to Housing a které jsou považovány zjednodušeně řečeno za „standard kvality“ těchto programů (např. přístup ke standardnímu bydlení bez přípravy, možnost volby a kontroly na straně klientů, oddělení bydlení a podpory, zaměření na zotavení a další).

	<p>5. Vytvoření metodik zavádění přístupů Housing First a Housing Led.</p> <p>6. Pokračování každoročního monitoringu úspěšnosti dávek MOP na jistotu při uzavření nájemní smlouvy, rozšířené o vyhodnocení efektivity dalších forem podpory poskytované příjemcům této dávky.</p> <p><b>7. Vyhodnocování a aktualizace metodických dokumentů zaměřených na spolupráci aktérů v sociálním/dostupném bydlení.</b></p> <p>8. Zajištění dostupné analytické a metodické podpory obcí, měst a dalších aktérů při a) přípravě, realizaci a hodnocení koncepcí bytové politiky, b) koordinaci bytové politiky s dalšími aktivitami v oblasti sociálního začleňování a c) přípravě, realizaci a hodnocení dalších aktivit v sociálním bydlení.</p> <p><b>9. Meziroční nárůst počtu podpořených sociálních/dostupných bytů financovaných z prostředků SFPI, státního rozpočtu a fondů.</b></p> <p><b>10. Legislativní kodifikace specifické nové sociální služby</b> poskytující podporu klientům v bydlení (tj. sociálním i vlastním) atd., která <b>bude navazovat na zákon o sociálním/dostupném bydlení.</b></p> <p>11. Zavádění nových nástrojů bytové politiky s důrazem na prevenci ztráty bydlení (např. koordinátor – case manager v oblasti bydlení, kontaktní centra, sociálně bytové (realitní) agentury, garanční a krizové fondy na obcích) na obecní i krajské úrovni (min. 30 obcí).</p>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MMR (1. - 3., 8., 9., 11.), MMR – OSZ (Agentura) (4.- 7., 10., 11.), MPSV (2. - 7., 10., 11.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MPSV, kraje, obce, NNO, GŘ ÚP ČR, MV, MSp (KVZ), Státní fond podpory investic (MMR), akademická sféra
<b>Termín dokončení</b>	12/2023, průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu. 9. indikátor může být financován částečně z EFRR. 3. - 5., 7. a 10. indikátor může být financován částečně z ESF.

## 4.7 Přístup ke zdravotní péči

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.7.a: Systémově řešit faktickou nedostupnost zdravotních služeb pro sociálně vyloučené osoby, osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby jinak znevýhodněné.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření se <b>zaměří na narovnání dostupnosti zdravotních služeb pro cílovou skupinu v dané oblasti (obci, okresu, regionu) bez ohledu na její finanční a sociálně-ekonomické podmínky. Uplatňování opatření povede</b> ke snížení nerovností sociálně vyloučených a znevýhodněných osob s majoritní populací, bude posílena kooperace sociálních pracovníků ve veřejné správě, sociálních služeb, zdravotních služeb a vědeckých institucí.
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pravidelná každoroční jednání MZ a MPSV za účelem propojení sociální a zdravotní péče poskytované osobám sociálně vyloučeným sociálním vyloučením ohroženým, včetně přípravy legislativního řešení propojení sociální a zdravotní péče.</li> <li>2. <b>Počet realizovaných projektů zaměřených na snížení nerovností sociálně vyloučených a znevýhodněných osob (výchozí stav 10 projektů).</b></li> <li>3. <b>Sběr epidemiologických dat o zdravotním stavu osob bez domova a dalších osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených.</b></li> <li>4. <b>Vytvoření seznamu lokalit, ve kterých průměrná dojezdová doba u ambulantní primární péče přesahuje 35 minut, a snížení tohoto počtu do konce r. 2023 nejméně o polovinu.</b></li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MZ (1. - 4.), MPSV (1.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MPSV, kraje, obce, NNO, OSPOD, SZÚ, zdravotní pojišťovny, ÚZIS, Institut sociálního zdraví UP Olomouc, VÚPSV a další akademické instituce
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.7.b: Zvýšit zdravotní gramotnost v oblasti práv a povinností uplatňovaných v přístupu k primární zdravotní péči sociálně vyloučených osob, osob ohrožených sociálním vyloučením a osob jinak znevýhodněných.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Naplnění cíle se zaměří na <b>zlepšení informovanosti a orientace v oblasti práv a povinností pojištěnce a pacienta</b> uplatňovaných v přístupu k primární zdravotní péči včetně prevence. Efektivní osvojení práv a povinností pojištěnce a pacienta cílí na upevnění kompetencí při registraci k lékařům primární zdravotní péče a účelné obrany v případě diskriminace v poskytování zdravotních služeb. Zároveň se zaměřuje na <b>rozvoj schopností změny chování cílové skupiny ve prospěch zdravého životního stylu.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	1. Vyhlášení nových projektů zaměřených na zvýšení zdravotní gramotnosti cílové skupiny. 2. Každoroční navýšení počtu osob z cílové skupiny sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených edukovaných v oblasti zdravotní gramotnosti.
<b>Odpovědný subjekt</b>	MZ (1., 2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	-
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.7.c: Rozvinutí modelu kulturně a sociálně senzitivního přístupu ve zdravotní péči.</b>
<b>Popis úkolu</b>	Opatření budou směřovat k <b>rozvoji vzdělávání zdravotnických pracovníků, komunitních pracovníků</b> (laických i odborných), sociálních pracovníků v oblasti sociokulturních specifik cílové skupiny a k <b>rozvoji dovedností interkulturní a intersociální komunikace a mediace ve zdraví. Implementace modelu předpokládá rozvoj efektivní spolupráce mezi sociálním a zdravotním sektorem.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	1. <b>Zajištění povinných kurzů pro mediky v oblasti sociokulturně senzitivní zdravotní péče,</b> sociální začleňování v oblasti zdraví, interkulturní a intersociální komunikace a zmocňující přístupy v podpoře zdraví (empowerment principles) nad rámec stávajícího kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace. 2. Sledování počtu kurzů pro sociální pracovníky/pracovnice zaměřených na rozvoj sociokulturní a intersociální komunikace a mediace a na spolupráci sociálního a zdravotního sektoru.
<b>Odpovědný subjekt</b>	VŠ – lékařské fakulty (1.), MPSV (2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MŠMT, SZÚ, IPVZ, Institut sociálního zdraví UP Olomouc, romisté, sociální a kulturní antropologové a odborníci věnující se sociálnímu začleňování
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.7.d: Podpora deinstitucionalizace psychiatrické péče, asistivních technologií a služeb s těmito technologiemi souvisejícími; optimalizace a zvýšení dostupnosti péče na sociálně-zdravotním pomezí.
Popis úkolu	<p>Opatření budou cílit na <b>postupnou přeměnu institucionálních a pobytových služeb na služby a péči komunitního typu s cílem snižování sociálně-ekonomických dopadů na kvalitu života osob z cílové skupiny žijících s chronickým onemocněním nebo jiným zdravotním znevýhodněním</b>. Podpora předpokládá harmonizaci sociálního a zdravotního sektoru ve všech oblastech (financování, legislativa, řízení a organizace práce, rozvoj kompetencí a dovedností, návaznost na další oblasti – dostupné bydlení, podpora zaměstnanosti apod.) Opatření povedou k nastavení standardů a kompetencí a spolupráce v oblasti péče ve zdravotně sociálním pomezí.</p> <p>Optimalizace zdravotně sociálního pomezí také pomůže k <b>rozvinutí přesunu péče do komunity/ vlastního sociálního prostředí pacienta</b> (např. psychiatrická péče, paliativní péče), a tím zajistí zvýšení dostupnosti této péče ve všech regionech. Funkčně a legislativně propojený systém zdravotně sociálních služeb pro všechny věkové kategorie pacientů umožní individuální nastavení zdravotně sociálních služeb podle aktuálních potřeb pacienta. Adaptace pacientů na samostatný život v komunitě předpokládá podporu ze sociální práce.</p>
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Meziroční pokles celkového počtu ošetrovacích dnů v následné lůžkové péči v oboru psychiatrie o 1 % nebo 50 pacientů/rok.</li> <li>2. Zvýšení počtu pacientů podpořených v komunitních a ambulantních službách fungujících v rámci reformy péče o duševní zdraví mezi roky 2021 až 2023 o 800.</li> <li>3. <b>Monitoring počtu pacientů předaných do návazné ambulantní či komunitní péče ve vlastním sociálním prostředí.</b></li> <li>4. <b>Pravidelná každoroční jednání MZ a MPSV za účelem propojení sociální a zdravotní péče poskytované osobám sociálně vyloučeným sociálním vyloučením ohroženým, včetně přípravy legislativního řešení propojení sociální a zdravotní péče.</b></li> </ol>
Odpovědný subjekt	MZ (1. - 4.) MPSV (4.)
Spolupracující subjekty	kraje, obce
Termín dokončení	2023/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.



## 4.8 Zajištění důstojných životních podmínek

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.8.a: Zajistit adekvátní příjem a prevenci ztráty příjmu pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.</b>
<b>Popis úkolu</b>	<b>Zajistit příjem umožňující důstojný život i pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.</b> Upravit a zajistit odpovídající pravidelné zvyšování částek životního a existenčního minima. <b>Zajistit dostatečnou životní úroveň v průběhu celého životního cyklu</b> na společensky přijatelné úrovni. <b>Pravidelně zvyšovat všechny minimální příjmové kategorie, zejména minimální mzdy, jejichž zvyšování vede ke snížení chudoby pracujících.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Snížení hodnot těchto indikátorů EU:</b> AROPE (míra ohrožení chudobou a sociálním vyloučením), AROP (míra ohrožení příjmovou chudobou), MD (materiální deprivace), VLWI (domácnosti s nízkou intenzitou práce).</li> <li><b>Zavedení pravidelné valorizace minimální mzdy podle průměrné mzdy.</b></li> <li>Průběžné odstraňování bariér a účelnější zacílení poskytování vybraných dávek státní sociální podpory a dávek pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na bydlení, příspěvek na dítě, event. doplatek na bydlení, MOP) na osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené.</li> <li><b>Legislativní úprava institutu životního a existenčního minima a valorizace ŽEM</b> s využitím výsledků výzkumné aktivity VÚPSV „Náplň a konstrukce životního a existenčního minima“.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (1. – 4.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	Kraje, obce, NNO, ČSÚ, MF
<b>Termín dokončení</b>	2023/průběžně
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

## 4.9 Zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku

Číslo a název úkolu	Cíl 4.9.a: Podpora preventivních přístupů k zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku
<b>Popis úkolu</b>	<p>Realizace cíle bude směřovat k začlenění preventivních činností do místních politik a plánovacích procesů. Opatření se zaměří na podporu a koordinaci spolupráce klíčových aktérů v přístupu při řešení bezpečnostních problémů v obcích, na jejichž území se nacházejí osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo osoby sociálně vyloučené (včetně osob ze sociálně vyloučených lokalit, které vykonávají na svobodě alternativní trest nebo opatření). <b>Důraz bude kladen na další vzdělávání, komunikaci, participaci, snižování sociálního napětí a vytváření bezpečného prostředí v obci, taktéž na zamezení projevům anticiganismu.</b> Opatření se zaměří na zlepšení prevence domácího násilí a potírání předsudků souvisejících s domácím násilím.</p>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li><b>Návrh preventivních opatření ke snižování sociálního napětí, domácího násilí, potírání předsudků souvisejících s domácím násilím.</b></li> <li><b>Existence pracovních skupin na úrovni obcí se SVL</b>, využívající nástroje osvědčené v projektu „Bezpečná obec – Bezpečné město“, který funguje na principech systémového předávání informací odpovědnými osobami, hodnocení stávající situace, sdílení odpovědnosti, předvídání, plánování a realizace konkrétních aktivit. Zajištění komunikace informací ze SVL do pracovní skupiny a zpět do SVL.</li> <li><b>Stabilní a předvídatelná finanční podpora pracovních pozic asistent prevence kriminality a domovník-preventista</b> v souladu s metodikami MV ČR.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	MPSV (3.), obce se SVL (3.), MV (1., 3.), PMS (1.), MMR – OSZ (Agentura) (1., 2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	ÚP ČR, PČR, obce, kraje NNO, MV ČR.
<b>Termín dokončení</b>	1/2023
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 3. indikátor může být v roce 2023 hrazen také z ESF.

<b>Číslo a název úkolu</b>	<b>Cíl 4.9.b: Podpora přípravy vězňů na opuštění výkonu trestu odnětí svobody a jejich následné začlenění do společnosti</b>
<b>Popis úkolu</b>	Cíl bude v návaznosti na vládou schválené koncepční materiály Ministerstva spravedlnosti <sup>26</sup> podporovat <b>personální a prostorové kapacity věznic tak, aby mohly být účinně realizovány programy zacházení pro vězně. Změnit zaměření aktivit tak, aby připravovaly odsouzené na život na svobodě a nejednalo se pouze o aktivity volnočasové. Zřídit specifické programy určené pro terapii a resocializaci vězňů a zajistit jejich dostatečné kapacity. Zřídit více zařízení pobytového charakteru tak, aby jejich počet a kapacity odpovídaly potřebnosti rozsahu podpory lidí vracejících se z výkonu trestu na svobodu. Podpořit rozšíření sociálních služeb specificky zaměřených na problematiku začleňování osob se záznamem v Rejstříku trestů do běžného života tak, aby odpovídaly velikosti poptávky a potřebám potenciálních uživatelů. Zajistit spolupráci zapojených subjektů se sociálními pracovníky na obecních úřadech – sociálními kurátory. Nezbytné je propojení aktivit s oblastí postpenitenciární péče – agendy sociálních kurátorů obecních úřadů.</b>
<b>Indikátor splnění</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Realizace a rozšiřování terapeutických programů pro osoby ve výkonu trestu a programů podporujících jejich úspěšnou sociální reintegraci po propuštění z výkonu trestu, v rozsahu revidované Koncepce vězeňství do roku 2025.</li> <li>2. <b>Existence metodické podpory výkonu činností sociální práce zaměřené na plynulý přechod vězněných osob a osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody do občanského života</b> v návaznosti na aktivity VS ČR, PMS a neziskového sektoru.</li> <li>3. <b>Zřízení probačního domu</b> (min. 1), zřízení a provoz 4 programových center.</li> </ol>
<b>Odpovědný subjekt</b>	VS ČR a PMS (1., 3.), MPSV (1., 2.)
<b>Spolupracující subjekty</b>	MV, krajské úřady, obecní úřady, kraje, obce, PMS, GŘ ÚP ČR, MPSV
<b>Termín dokončení</b>	12/2023
<b>Finance</b>	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu. 3. indikátor může být financován z – Norské fondy (projekt PMS Zpátky do života), event. také z ESF.

<sup>26</sup> Viz Koncepce vězeňství do roku 2025, Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025 a jejich akční plány.

#### 4.10 Prevence a ochrana před návykovými látkami a závislostním chováním

Číslo a název úkolu	Cíl 4.10.a: Snížit míru užívání návykových látek v populaci a zejména u osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených
Popis úkolu	Podporovat realizaci ověřených informačních, preventivních, léčebných a reintegračních adiktologických programů včetně těch cílených na osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené; zároveň podporovat vznik a evaluaci nových typů služeb či opatření, které reagují na měnící se strukturu a potřeby osob ohrožených různými formami závislostí a na měnící se vzorce závislostního chování v populaci (např. tzv. mokrých domů či programů Housing First v oblasti sociálního bydlení). Podporovat programy snižování rizik užívání legálních i nelegálních návykových látek a dalších forem závislostního chování. Posílit kooperaci sociálních služeb, zdravotního systému a dalších pomáhajících služeb směrem k synergickému řešení problematiky osob závislých nebo závislostí ohrožených, a to jak na úrovni samotné realizace programů, tak na úrovni systémových opatření. Aktivita budou v souladu s Národní strategií prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 a jejími akčními plány.
Indikátor splnění	1. Vyhlášení a realizace ověřených informačních, preventivních, léčebných a reintegračních adiktologických programů cílených na osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, včetně programů kombinujících adiktologické a sociální služby a nástrojů posilujících multidisciplinární spolupráci (např. pracovních skupin).
Odpovědný subjekt	ÚV ČR (Odbor protidrogové politiky) (1.), MZ (1.) MPSV (1.)
Spolupracující subjekty	NNO
Termín dokončení	12/2023, průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu a v roce 2023 také z ESF.

## 5 Realizace a monitorování Strategie sociálního začleňování 2021-2030

Číslo a název úkolu	Cíl 5.a: Vytvoření a zajištění plnění evaluačního plánu Strategie sociálního začleňování.
Popis úkolu	Pravidelné sledování plnění a vyhodnocování účinnosti opatření provádí Komise pro sociální začleňování, zřízená jako stálý poradní a koordinační orgán ministra práce a sociálních věcí v oblasti sociální politiky se zaměřením na boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, jejímiž členy jsou aktéři významní z hlediska ochrany zájmů osob čelících chudobě a sociálnímu vyloučení. Stejně jako se Komise pro sociální začleňování podílela na přípravě Strategie, očekává se i její zapojení při vytváření Akčních plánů ke Strategii.
Indikátor splnění	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zasedání Komise pro sociální začleňování k vyhodnocování plnění a účinnosti opatření (průběžná realizace a monitorování) Akčního plánu Strategie (min. 1x ročně).</li> <li>2. Zpráva o plnění a účinnosti opatření (za každý rok).</li> </ol>
Odpovědný subjekt	MPSV
Spolupracující subjekty	Komise pro sociální začleňování (1.), gestoři opatření (2.)
Termín dokončení	2023/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu.

## Seznam zkratek

ASVSP	Asociace vzdělavatelů v sociální práci
APSS	Asociace poskytovatelů sociálních služeb
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
CS	Cílové skupiny
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EK	Evropská komise
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
IROP	Integrovaný regionální operační program 2014–2020
IPS ÚP	Informační a poradenská střediska Úřadu práce ČR
IPVZ	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
KSZ	Komise pro sociální začleňování
KÚ	Krajský úřad
KVZ	Kancelář vládního zmocněnce
MAS	Místní akční skupina
MF	Ministerstvo financí České republiky
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MMR – OSZ	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky – Odbor sociálního začleňování
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

MSp	Ministerstvo spravedlnosti České republiky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
MZ	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
MŽP	Ministerstvo životního prostředí České republiky
NNO	Nestátní nezisková organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NRP	Náhradní rodinná péče
NRZP	Národní rada osob se zdravotním postižením
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin České republiky
NTK	Národní technická knihovna
OPZ	Operační program Zaměstnanost
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
OÚ	Obecní úřad
PMS	Probační a mediační služba
RCPZ	Regionální centra podpory zdraví
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SOÚ AV	Sociologický ústav Akademie věd
SPO	Sociálně-právní ochrana
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
SZSP	Standardizovaný záznam sociálního pracovníka
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ŠPZ	Školská pedagogická zařízení
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů České republiky
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky

VS ČR	Vězeňská služba České republiky
VŠ	Vysoká škola
VOŠ	Vyšší odborná škola
VPP	Vedlejší pracovní poměr
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.